

[Udenrigsministeren]

Mürmansk sidste torsdag. Det er rigtigt, at jeg har været fremme med en del kritiske bemærkninger, men jeg har så sandelig også været fremme med positive bemærkninger; de har det desværre tit med at drukne i den offentlige debat. Men vi har meget tydeligt sagt fra regeringens side, at vi nøje vil studere talens indhold, og at den selvfølgelig så må drøftes med vore allierede og drøftes i nordisk sammenhæng.

Vi har jo også peget på, at der er noget positivt i det, at generalsekretær Gorbatsjov anerkender, at vi har et problem med den stigende spænding i de nordlige farvande. Deri ligger jo også, mener jeg, en erkendelse af, at den politik, hans forgængere har ført, netop har fremkaldt denne øgede spænding.

Tidligere har vi jo altid kaldt det nordiske område for et lavspændingsområde. Det er det ikke i dag, og det er det ikke, bl.a. fordi der er sket en massiv sovjetisk flådeopbygning, fordi der over for den så er sket en udvikling af de vestlige flådestrategier, og også fordi der jo på landjorden, på Kolahalvøen, er sket en massiv opbygning af sovjetiske landbaserede missiler.

I det omfang der i Gorbatsjovs tale ligger en erkendelse af, at forgængernes politik på dette område har ført til en urimelig stigning i spændingen i området, og at man ønsker at begrænse den, mener jeg, der er tale om nogle meget positive signaler, som vi selvfølgelig da skal reagere på.

Forhåbentlig kan vi så her finde en parallel til det, vi oplevede på mellemdistanceraketternes område. For her skete der jo det, at der kom en ny ledelse til i Sovjetunionen. Da man opdagede, at NATO-alliancen stod fast og stod sammen, så var der en ledelse, der havde den fornødne smidighed til at erkende, at forgængernes politik havde slået fejl, at forgængernes politik med opstilling af SS-20 missilerne havde ført til, at der pludselig stod helt nye typer af amerikanske missiler i Europa og pegede imod Sovjetunionen, og man gik så ind i en aftale, der fjernede hele denne våbentype.

Forhåbentlig kan der ske noget tilsvarende i de nordlige havområder, hvis der er tale om en erkendelse fra sovjetisk side, som er parallel til den, vi har oplevet på mellemdistancevåbnenes område.

Hr. Svend Auken kom i denne forbindelse ind på spørgsmålet om Norden som atomvåbenfri zone, og det var jo unægtelig også et punkt i hr. Gorbatsjovs tale. Der vil jeg endnu en gang minde om, at Norden er jo atomvåbenfri. Norden er atomvåbenfri for så vidt angår de nordiske lande selv. Det er en beslutning, vi har truffet, det er en beslutning, der anerkendes af vore allierede – for dem af os, der er i alliancer – og det er en tilstand, som vi ønsker at bevare.

Men Norden er jo ikke atomvåbenfri, når vi ser på, hvad der findes af atomvåben i de lande, der grænser op til os, og som derfor hører med til det nordiske område, og hvor jo netop den massive tilstedeværelse af sovjetiske atomvåben på Kolahalvøen er noget, der falder i øjnene.

Det, der så er spørgsmålet, er: når vi nu i dag er atomvåbenfri og ønsker at blive ved med at være det, vil det så øge vores sikkerhed, hvis vi traktatfæster den tilstand, der er gældende i dag? Skulle det gøre tilværelsen mere sikker for os? Ja, det må vi jo undersøge, og det er vi i gang med at undersøge. Naturligvis er vi det, for når der er så mange i det politiske liv i Danmark såvel som i andre nordiske lande, der tillægger det spørgsmål en stor betydning, så skal det jo også behandles med den fornødne alvor. Så skal vi undersøge det, og det er derfor, der de nordiske lande imellem er nedsat en ekspertkomité, som netop undersøger dette spørgsmål.

Det har ikke været let alle steder at få skabt tilslutning til denne tanke. Der var hos den ene af vore NATO-partnere blandt de nordiske lande en meget udbredt skepsis. Jeg vil gerne sige, at jeg har støttet den af et helt hjerte, ikke bare fordi det var noget, jeg blev sat til af et flertal i Folketinget, men fordi jeg nu engang har den tro, at det bedste middel mod myter er kendsgerninger.

Derfor ser jeg en god og sund idé i, at vi grundigt og seriøst får gennemarbejdet hele dette problemkompleks, så vi ved, hvilket grundlag vi har at tage stilling på. Det for mig grundlæggende spørgsmål må være: er det her noget, der kan øge vores sikkerhed, eller er det noget, der kan gå hen og skabe usikkerhed omkring tingenes tilstand?

Men jeg vil gerne fastholde – hvad der jo også har været meget bred enighed om her i Fol-